

Revista
d'El Diari
de la
Sanitat

2020-2021
NÚM.1
20€

IDS

EL DIARI de la SANITAT

La gran lluita

Com la comunitat sanitària
planta cara a la pandèmia

La
Revista
d'El Diari
de
la Sanitat

DS

Editorial

Gràcies!

Aquesta Revista és vostra. De la comunitat sanitària. Com El Diari de la Sanitat. I les primeres línies són per donar-vos les gràcies. Els metges i metgesses, les infermeres i infermers, el personal auxiliar, el de neteja..., tots els que heu viscut en primera línia el combat contra la COVID-19 heu resistit; ens heu curat i cuidat fins al límit de les vostres forces, físiques i emocionals. Per això entenem aquesta revista com un testimoni de la vostra lluita i com un acte d'agraïment i homenatge.

L'única bona notícia que ens han deixat aquests temps tan difícils és que heu resistit. Gràcies al 'factor humà'. Al compromís dels professionals. A la vostra capacitat de curar i de cuidar. De salvar vides, o d'acompanyar-les fins al final quan la medicina ja no hi podia fer res més. Amb l'immens desgast emocional d'haver gestionat el dolor dels pacients que han hagut de donar l'últim adeu a la família a través vostre.

Els professionals del sector sanitari també heu estat víctimes de la falta de mitjans de protecció. I de la manca de recursos després d'aquelles retallades de fa deu anys, que no s'han fet revertir mai. Recordem la frase de Winston Churchill quan, referint-se als pilots de la RAF, va dir: «Mai tanta gent els ha degut tant a tan pocs». Ara podem dir el mateix del personal sanitari que ha lluitat, en condicions extremes, per salvar-nos. Deixant-hi també la vida.

Els hospitals van ser capaços d'adaptar-se a l'emergència en un temps rècord. L'assistència primària va complir la seva funció millor que mai, tractant molts paci-

ents a casa i aconseguint preservar el sistema del col·lapse. Ens expliqueu que la vostra millor recompensa ha estat l'alta d'un malalt després de setmanes de combat a l'UCI. És una alegria compartida per tots. El fruit d'un treball col·lectiu. Podria ser una bona metàfora de la solidaritat necessària per superar, junts, la pandèmia i la crisi econòmica i social.

La principal fortalesa a l'hora de fer front al coronavirus és disposar d'un sistema sanitari eficient, amb professionals entregats i amb prou recursos. I d'una ciència potent. El combat contra el coronavirus hauria de servir per recordar que una sanitat universal i avançada és imprescindible a l'hora de garantir l'equitat i la justícia social i per tenir possibilitats de vèncer amenaces globals com la que afrontem ara. Després de la batalla, serà el moment de recordar-ho i de tornar a posar la sanitat pública al lloc que mai no hauria d'haver perdut.

Nosaltres seguirem aquí. Al vostre costat. Com fem des de l'any 2016, quan a la Fundació Periodisme Plural vam posar en marxa El Diari de la Sanitat. Vam néixer amb la voluntat de fer un periodisme independent i lliure al servei de la comunitat que lluita en primera línia per defensar un dret tan essencial com és l'assistència sanitària. Vam néixer per escoltar la vostra veu. Reclamàveu més temps, més recursos, més implicació de la societat i durant molts anys va patir retallades i silencis. I, malgrat tot, quan va esclatar l'emergència més greu de les nostres vides, heu donat un exemple de coratge i eficiència que no oblidarem mai. Gràcies!

DS - La Revista d'El Diari de la Sanitat / DIRECCIÓ: Èlia Pons. REDACCIÓ: Carla Benito, Víctor Saura | ASSESSORAMENT EDITORIAL: J.J. Caballero | PROJECTE GRÀFIC: Pablo Martín | DIRECCIÓ D'ART: Pol Rius. PRODUCCIÓ: Editorial Octaedro. | CORRECCIÓ: Marta Breu | IMPRESSIÓ: Ulzama en paper ecològic | ISSN: 2696-5550 | Dipòsit legal: B 21792-2020 | Aquesta publicació està subjecta a la llicència de Reconeixement-CompartirIgual 4.0 Internacional Creative Commons. Per veure una còpia de la llicència, visiteu <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>. || **El Diari de la Sanitat. Consell de Mecenes:** Emili Ferrer, Miquel Vilardell, Antoni Sitges, Josep Martí i Valls, Montserrat Figuerola, Joan Ramon Villalbí, Francesca Zapater, Josep Maria Caralps, Josep Moya, Jordi Pujol Colomer, Carme Borrell, Joan Benach, Joan Gené, Rafael Barba, Glòria Jodar, Carme Valls, Santiago Dexeus, Carles Porta, Vicens Ortún, Carlos A. González, Gonzalo Casino, Alba Llop, Anna Martínez, Nani Vall-Ilosera, Mireia Julià, Miquel Porta, Rosa Boyé, Albert Planes, Ramon Sarrias, Carlos Villanueva, Maria Amparo Cuxart, Amando Martín Zurro, Joan Ramón Laporte, Juli de Nadal i Ramon Espasa. **La Revista DS i El Diari de la Sanitat** estan editades per la **Fundació Periodisme Plural**. PRESIDENT: Josep Carles Rius. PATRONAT: Xavier Atance, Magda Bandera, JJ Caballero Gil, Andreu Claret, Ignacio Escolar, Emili Ferré, Joao França, Mariano Guindal, José Ramon González Cabezas, José Martí Gómez, Andeu Missé, Jordi Mumbrú, Juan León, Josep Carles Rius, Maravillas Rojo, José Sanclemente, Lali Sandiumenge, Víctor Saura, Gemma Sendra, Marina Subirats, Aina Tarabini, Rut Vilar, Jaume Vilarrasa, Cesca Zapater

Edita: **FUNDACIÓ**
Periodisme Plural

SUMARI

6 A PRIMERA LÍNIA

- La doble batalla dels sanitaris
8
- "Estem esgotats"
16
- ENTREVISTA
Aroa Lopéz
18
- L'atenció primària, al límit
22
- Ambulàncies, la primera trinxera
26
- La tragèdia de les residències
28
- La tragèdia de les residències
32
- Els MIR catalans diuen prou
34
- L'assignatura més dura dels estudiants
38
- ENTREVISTA
Josep Maria Garcés
40
- Carme Borrell
42
- Tijana Postic
44
- OPINIÓ
Carta als sanitaris i a la població general
Elisabet Cuquet
- Morir en temps d'epidèmia. Dret a l'últim adeu
Francesca Zapater i Maria José Fernández de Sanmamed
- Gràcies sanitat pública
Toni Mora
- L'aplaudiment del sanitaris, un desig de formar comunitat
Gabriel Jaraba

52 LA GRAN TRANSFORMACIÓ

- Vall d'Herbron, o la metamorfosi d'un hospital
54
- ENTREVISTA
Antoni Castells
58
- L'Hospital de Bellvitge: del pic a la desescalada, també emocional
62
- CAP Raval Nord: un mur de contenció compromès amb el barri
66
- L'esforç dels centres socio-sanitaris perquè els hospitals respirin
70
- OPINIÓ
Per un sistema social i sanitari integrat
Josep Farrés i Josep Martí
- Servei ric i servei pobre
Joan Gené
- Mercantilització i hospitalocentrisme versus nous models de salut
Anna Martínez i Teresa Cataldo
- Una gran oportunitat: cap a una sanitat única i integral
Josep Ignasi Hornos

78 EL COMBAT PROFESSIONAL

- ENTREVISTA
Jaume Padrós
80
- ENTREVISTA
Josep Maria Puig
84
- ENTREVISTA
Meritxell Sánchez-Amats
86
- ENTREVISTA
Antoni Sisó
90
- Crònica d'aquells dies tan dramàtics
94
- Aturar el contagi, se'n diuen drets laborals
98
- La paradoxa de les residències
100
- OPINIÓ
La manca de recursos a les residències ve de lluny
Rafael Barba
- Què cal fer amb aquesta sanitat
Josep Martí
- En temps d'epidèmia, més atenció primària de salut
Francesca Zapater

EL REPTTE CIENTÍFIC

108

La carrera per aconseguir una vacuna

110

ENTREVISTA
Joan Pons

114

Les dones que lideren investigacions contra el coronavirus a Catalunya

118

OPINIÓ
Certeses en quarantena
Gonzalo Casino

La COVID-19 i la mortalitat de la senecut

Andreu Segura i

Amando Martín Zurro

La prudència en epidemiologia

Leonard Barrios

VEUS DE L'EXPERIÈNCIA

126

Miquel Vilardell
128

Fina Mauri
130

Marc Antoni Broggi
132

Elena Carreras
134

Joan-Ramon Laporte
136

Vicky Fumadó
138

Montserrat Busquets
140

Miquel Porta
142

Margarita Esteve
144

Rafael Vilasanjuan
146

PER FER MEMÒRIA

148

Més enllà de la grip espanyola
150

Poliomielitis, l'epidèmia que el franquisme va ocultar

154

ENTREVISTA
Borja de Riquer

156

OPINIÓ
L'endemà

Carlos A. González

A PRIMA LÍNIA

Durant els moments més durs de la pandèmia els sanitaris de les unitats de cures intensives van veure com la seva càrrega de treball es creïxer un 300%. Va ser el punt més crític de la lluita per salvar vides | Hospital de Bellvitge

Dräger

Agila

EVA

La doble batalla dels sanitaris

La comunitat sanitària lliura una doble batalla. Salvar vides i protegir-se del virus. Un 21% dels contagis de coronavirus corresponen a personal sanitari. La pressió assistencial per combatre la malaltia i la duresa de també patir-la fa que l'impacte emocional sigui molt alt

Èlia Pons

Publicat el 18/06/2020

Una abraçada a l'Hospital de Bellvitge en els moments més durs de la pandèmia. El suport emocional entre els companys va ser clau per resistir la pressió /Hospital de Bellvitge

“Tenia l’esperança que un dia em llevaria i no tindria febre, però això no passava i cada vegada anava a pitjor”. És el testimoni de l’Eulàlia Torrent, metgessa de família al CAP Manso-Poble Sec. Va començar a tenir símptomes de coronavirus després que el seu marit, en Toni, també metge, donés positiu a la prova PCR. Ell va començar amb febre i al cap de pocs dies va ingressar a l’Hospital de Sant Pau amb pneumònia bilateral. “Se sumava a la preocupació pel Toni el fet que jo també estava malalta. Sempre que ho havia estat algú m’havia cuidat, però aquest cop no hi havia ningú a casa. Tenia molta tos, em notava marejada..., frustrada. Tenia el model del Toni, que va anar a pitjor cada setmana, i jo sentia que seguiria el seu camí”.

En fer-se una placa, a l’Eulàlia li van diagnosticar pneumònia i va ingressar al mateix hospital que el seu marit, on es va estar una setmana, fins que li van donar l’alta. Al cap de pocs dies, en Toni també va tornar a casa, després d’haver estat tres setmanes a l’hospital. No saben del cert com es van infectar, però sospiten que en Toni es va infectar en un domicili d’un pacient amb símptomes de coronavirus.

Els sanitaris contagiats suposen un 21% dels contagis totals a l’Estat espanyol. Segons dades recollides en una enquesta difosa pel sindicat SATSE, un 38% de les infermeres i infermers de Catalunya ha patit la COVID-19. Diverses entitats laborals, com el Sindicat de Metges de Catalunya o el Col·legi Oficial d’Infermeres i Infermers de Barcelona (COIB), han denunciat en nombroses ocasions la manca de protecció dels professionals sanitaris durant la pandèmia i han assenyalat aquest fet com la principal causa de la “sagnia de contagis” entre el personal sanitari. Aquests han viscut el calvari de la pandèmia per partida doble: a primera línia assistint els malalts i també com a pacients de coronavirus.

Dolores Alcaide, infermera especialista en cirurgia de l’Hospital General de l’Hospitalet, va viure una situació semblant a la de l’Eulàlia. “Amb la pandèmia vivíem amb un estrès constant i, és clar, arribava a casa molt cansada. Però em vaig començar a sentir més cansada, fins que vaig començar a tenir dècimes”. A principis d’abril es va fer la PCR i va donar positiu, de manera que es va quedar aïllada a casa. “Veus el que veus a l’hospital, i et deixa molt tocada. A més, hi ha l’angoixa que portes la malaltia cap a casa i tens por de contagiar els teus. Et sents culpable”, explica. Al cap d’una setmana de patir símptomes li van diagnosticar pneumònia bilateral. Aleshores la van derivar a un hotel medicalitzat, on es va estar una setmana, fins que li van donar l’alta.

“A l’hotel hi vaig viure un gran sentiment de soledat”, relata. “Et trobes molt malament, el tractament és dur. Dos cops al dia venien les infermeres a prendre’m les constants i a donar-me la medicació, que m’anava prenent amb les pautes que em donaven”. A l’hora de dinar, picaven a la porta. “Obries la porta i veies com s’obrien la resta de portes del passadís i la gent, en pijama, agafava el menjar i tancava la porta. Quan acabaves, llençaves les deixalles a la galleda d’escombraries que hi havia al costat de la porta”, explica.

“Estava ingressat a l’UCI i sentia els meus companys plorar d’amagat”

El doctor Francisco Álvarez treballa a l’Hospital del Mar de Barcelona com a intensivista, però mai s’havia vist a l’UCI com a pacient. Ara recorda “amb gratitud el carinyo de tot el personal d’infermeria”

Ana Basanta

El doctor Francisco Álvarez, de 68 anys, fa tasques de direcció, formació d'alumnes en pràctiques i control de qualitat de l'assistència de malalts crítics a l'Hospital del Mar. Va ser el divendres 13 de març quan es va començar a trobar malament a casa i va sospitar que podia tenir COVID-19. "Vaig tenir la desgràcia d'agafar el virus, soc dels primers casos que van arribar a l'hospital. Dies anteriors havia tingut molta activitat i vaig estar a Madrid com a assessor del Ministeri de Sanitat". Al principi tenia febre, però els problemes respiratoris el van obligar a ingressar a l'hospital el 23 de març. "La situació a l'hospital era una mica caòtica i jo notava que estava pitjor. Cada 12 hores venia un equip de gent diferent, em vaig trobar la meua dermatòloga i gent amb un nivell de coneixement limitat perquè no teníem tractament per a aquest virus".

El Francisco coneixia tot el que s'estava prenent i no sabia si funcionaria. Va empitjorar i el van haver de baixar a l'UCI per proporcionar-li oxigen d'alt flux a través d'unes ulleres nasals connectades a una màquina. "Vaig estar de gravetat mitjana, sense necessitat de ventilació mecànica. He reflexionat sobre la meua experiència i la podria dividir en tres etapes. La primera va ser d'acceptació i resignació. Jo em dedico a les infeccions a l'UCI, és el meu tema. Més tard o més d'hora estarem en contacte amb aquest virus i, si no ho passes molt greu, és bo per tenir anticossos.

Pensava que, si era com una grip, com passa amb la majoria de casos, en uns set dies faria vida normal. En el moment en què vaig veure que tenia insuficiència respiratòria vaig passar a la segona fase, la de la por. Ja havia vist pacients amb insuficiència respiratòria aguda molt important que acabaven intubats, adormits, sedats i dues o tres setmanes connectats a un respirador. Sortien molt deteriorats. Un cop a l'UCI vaig viure el carinyo de tot el personal d'infermeria i, per això, la tercera etapa és la de la gratitud, per com m'havien tractat de bé".

El Francisco n'era conscient del que passava al seu voltant perquè, dins de l'UCI, era dels que estaven millor i coneixia l'equip. Com que no hi havia prou sanitaris, una gran part els van reclutar de consultes externes. "Vaig sentir, sobretot a les nits, que estaven plorant, quasi amagats. Em va fer una mica de pena. La gent aguantava, però jo els veia patint moltíssim perquè no estaven acostumats a tractar malalts greus i allà la meitat estaven intubats".

De la seva experiència els quatre dies que va passar a l'UCI, recorda el moment de l'evacuació de la higiene personal. "És una situació per a la qual no estàs preparat ni acostumat. L'he viscuda tota la vida amb els pacients, però és una cosa que no oblidaré". En moments així, en què estàs greu, no pots anar al lavabo, no hi ha visites familiars i només esperes en un llit, el detall d'una companya que li va regalar una rajola de xocolata, perquè sabia que li agrada molt, li va fer emocionar. "El menjar a l'hospital no és gaire bo, i aquesta xocolata me la vaig administrar com si fos un tresor".

Quan el Francisco es va estabilitzar, el van pujar a planta. La pressió assistencial, els seus coneixements mèdics i l'evolució favorable, van fer que als quatre dies demanés marxar a casa i va continuar amb un seguiment hospitalari telefònic. En dues setmanes ja feia vida "quasi normal" i a principis de maig, després d'un mes i mig de baixa, va tornar a la feina. Ara, gairebé sense seqüeles, treballa telemàticament i va a l'hospital com a professor. Confessa que té certa "por" als rebrotos, per ell mateix i per l'organització de la docència, davant la possibilitat d'haver de canviar tot el sistema de pràctiques i fer-les online. "A medicina, hem de tenir contacte amb els malalts. Si hem de fer pràctiques online, no és el mateix que tocar el malalt, parlar, deixar-los la història clínica, fer preguntes als estudiants i estimular-los". ●

Amb l'inici de la pandèmia, la Dolores va passar de treballar en quiròfans a la unitat d'urgències de l'Hospital General de l'Hospitalet, de manera que va haver d'adaptar-se a unes noves tasques. "Has de reciclar-te en el tractament d'un malalt que tu ja no portes, perquè tothom es va especialitzant en alguna cosa", explica. Com a la resta d'hospitals, en pocs dies es va passar d'uns pocs casos de coronavirus al fet que a mitjans del mes de març gairebé tot l'hospital estigués ple de pacients de COVID-19. A la pressió assistencial a la qual estaven sotmesos els sanitaris s'hi sumava l'evident manca de material de protecció. "Al principi la manca de material era escandalosa. Tots estàvem molt reticents respecte a la situació", es queixa.

En el mateix sentit s'expressa l'Eulàlia, que explica que la falta de material de protecció que tenien al CAP la feia treballar amb una inseguretat molt gran. A més, assenyala que el personal de l'atenció primària s'ha sentit, com en moltes altres ocasions, de segona. "Des de la primària vam veure la diferència respecte als hospitals. Allà, quan els sanitaris començaven a tenir símptomes lleus de COVID, els feien la PCR ràpidament, mentre que a nosaltres no, i això que érem els primers a rebre els pacients amb símptomes. No se'ns cuidava ni se'ns diagnosticava", diu.

"No sabies a què t'enfrontaves"

A banda de la manca de material de protecció i la pressió assistencial per l'augment exponencial de pacients, un altre factor estressant per al personal sanitari era la incertesa de treballar per combatre una malaltia nova i desconeguda. "No sabies ben bé a què t'enfrontaves. Sempre diem que treballem amb l'evidència científica i en aquest cas, evidentment, no n'hi havia. Havíem d'anar prenent decisions al dia a dia", explica Yolanda Canet, cap de Ginecologia de l'Hospital Parc Taulí de Sabadell. "Vam haver de redissenyar ràpidament el servei per adequar-nos a la situació, fent circuits segurs per a les dones que venien de part que no tenien el coronavirus i atenent les dones embarassades que sí que tenien la malaltia", assenyala.

La Yolanda va viure el pic del contagi des de casa, aïllada després que li diagnosticuessin coronavirus. Va contraure pneumònia, però els criteris no eren d'hospitalització i es va quedar a casa. "Estàs molt ambivalent: et trobes molt malament i reconeixes que estàs molt malalt i alhora saps que els teus companys i companyes estan a primera línia treballant al 200%". Al cap d'un mes es va reincorporar a la feina. "Tornes una mica amb la sensació que ja està tot fet, que has estat fora de joc en els pitjors moments", explica. "Després, però, t'adones que continua havent-hi molta feina, reorganitzant altre cop tot l'hospital per tornar a l'activitat habitual". Aquesta 'nova normalitat' la veu com una oportunitat per repensar els hospitals. "El coronavirus ens ho ha trencat tot: doncs ara aprofitem-ho per muntar-ho de la manera que voldríem", diu.

Segons explica Guillermo Roca, infermer de l'UCI de l'Hospital de la Vall d'Hebron, a primera línia i en els moments més crítics, es barrejaven diversos senti-

“Em sabia greu donar feina”

Sandra Inestal

Una metgessa de família, Pepa Bertran, i una infermera d'Urgències, Sandra Inestal, expliquen l'experiència d'enfrontar-se a la pandèmia com a sanitaris i com a malalts.

Ana Basanta

Pepa Bertran

La Sandra Inestal és infermera d'Urgències a l'Hospital Santa Tecla de Tarragona, on treballa des de fa 13 anys. No sap al cent per cent en quin moment es va contagiar, però l'última setmana de març i la primera d'abril van ser especialment complicades. “A Urgències anaven tots els pacients COVID-19, perquè no hi havia lloc a l'UCI. Eren pacients greus i no pujaven a planta. Els que ens vam contagiar en el meu servei, ho vam fer en aquestes setmanes més fortes a Tarragona”.

El dimarts 7 d'abril la Sandra va notar que s'ofegava. El cap de setmana, que tenia festa, s'havia quedat a casa perquè estava molt cansada i va fer un dia de diarrea, però se li va passar i no ho va relacionar amb COVID-19. Dilluns va anar a treballar i una companya li va dir que s'estava ofegant mentre pujava les escales, però anava tan atabalada que no li va donar importància. Dimarts, en comunicar el seu estat a l'hospital, li van fer una radiografia i a la placa va sortir que tenia pneumònia, per a la qual va haver d'estar ingressada una setmana.

La Sandra recorda aquells dies amb cert malestar per ocupar un llit en un moment de màxim estrès en què no s'aconseguia controlar el virus i en què les infermeres eren essencials. “A mi em sabia molt de greu que els companys tinguessin molta feina i que jo estigués allà donant-ne més. Al final, però, no donava tanta feina, perquè no vaig necessitar oxigen i era una habitació molt fàcil de portar. I quan em van donar l'alta la sensació era la de: ‘Us deixo aquí penjats i marxo com a mínim un mes’”. A l'habitació, va coincidir amb un company metge a qui també van haver d'ingressar per COVID-19. Els van preguntar si volien compartir-la i, com que només es podien comunicar amb

l'exterior per telèfon, passar aquests dies junts els va ajudar a suportar millor la malaltia.

La Sandra va estar dues setmanes més en aïllament a casa. La primera vegada que va sortir al carrer, després de quasi un mes sense moure's, va quedar sorpresa. "Va ser una fita caminar. La seqüela que m'havia quedat era que m'ofegava. Fins fa un mes, quan feia esforços, notava com una pressió i un malestar respiratori".

Va tornar al Santa Tecla el 7 de maig. Reconeix que al començament no era capaç de fer la mateixa activitat a Urgències. "Són moltes hores dempeus amunt i avall. El primer dia de feina va ser fotut, però després va anar molt bé". Descriu els mesos de març i abril com una convivència amb la por i la tensió. "Era un virus que no coneixia ningú i tot el procediment amb el pacient era bastant nou. Hi havia certa tensió quan arribava el pacient, de 'ho estic fent bé, m'estic rentant les mans, m'estic posant bé el vestit...'"

La Pepa Bertran és metgessa de família, viu a Corbera de Llobregat i treballa a l'Àrea Bàsica de Salut (ABS) del Baix Llobregat Nord, que inclou els municipis d'Olesa de Montserrat, Abrera, Collbató i Esparreguera. Fa atenció domiciliària i a residències, i va ser en una visita a una dona gran amb demència que feia diàlisi a Esparreguera a principis de març quan suposadament es va contagiar de coronavirus. Llavors encara es considerava una epidèmia, arribaven notícies d'Itàlia i de la Xina, i la doctora no duia protecció perquè no sabia que la senyora, que semblava estar bé, tenia la COVID-19, de la qual, finalment, va morir.

"Al cap d'unes 48 hores vaig començar a tossir molt. Era cap de setmana. Dilluns vaig trucar a la feina perquè tenia molta tos, tenia tota la pinta de COVID-19, però com que llavors a la primària no hi havia PCR, em van enviar a casa a fer teletreball. Dissabte vaig ingressar al Clínic amb pneumònia bilateral greu. No vaig anar a l'UCI, vaig demanar aguantar al màxim, que no contemplessin aquesta opció encara. Vaig necessitar oxigen, amb una mascareta que et permet respirar pels teus propis pulmons. En canvi, si t'intuben, un tub t'insuffla l'oxigen i et fa moure els pulmons", explica la metgessa.

"És com si el meu cos no fos meu"

La Pepa va passar 10 dies al Clínic, a vegades sola en una habitació i a vegades amb alguna altra persona, i 8 dies a l'Hotel Plaza de la plaça Espanya de Barcelona. "No cabia gent als hospitals, molts vam haver de marxar amb l'oxigen. Els símptomes que tenia encara els tinc. Estic millor, perquè les analítiques de sang surten millor, però la COVID-19 em va afectar els ronyons, la pell, el fetge.... Encara avui m'ofego, estic baixa d'oxigen i tinc un cansament que no em deixa moure. És com si el meu cos no fos meu".

La doctora va contagiar la seva parella, que va patir pneumònia bilateral i que ja està recuperada. Els seus fills estan independitzats i no viuen amb ella, però el patiment de portar la malaltia a casa no desapareix. "Hi ha por a contagiar els altres, i una vegada els contagies el sentiment que tens és... També hi ha el patiment dels meus fills cap a mi, perquè és una malaltia nova. Vaig tenir un dia molt crític en què no podia respirar, i tenia tots els paràmetres de les analítiques fora de control".

La Pepa Bertran forma part d'un grup de recent creació que es diu 'Sanitaris amb COVID-19 persistent' i que està format per unes 30 persones entre metges, infermers, auxiliars i treballadors socials, que continuen amb símptomes múltiples mesos després de patir la malaltia. "Demanem que se'ns compti. Volem saber quants sanitaris ens vam contagiar i quin és el nostre estat de salut. Hi ha que estan molt afectats, per mals de cap, o perquè se'ls adormen els braços, o que no han recuperat el gust o l'olfacte •

ments: "incertesa, frustració, desconeixement...". Ell va haver de confinar-se després de mostrar símptomes lleus de coronavirus i que la PCR donés positiva.

"Al cap de quinze dies, sense que em fessin cap mena de prova, vaig tornar a la feina". A l'UCI, la realitat era molt dura. "Hi havia dies bons, amb moltes altes, i dies dolents, en què els pacients no avançaven. Els dies dolents tenies la sensació d'estar donant-te cops contra la paret tot el dia. Estar 12 hores treballant i que els pacients, en lloc de tirar endavant, empitjoressin, era molt frustrant". Per això, diu, en arribar a casa intentava desconnectar. "Feies la teva feina, com sempre has fet, i en arribar a casa intentaves no pensar en tot el que havies fet. Perquè, si hi pensaves, l'endemà no hi tornaves", afirma.

L'experiència i els coneixements dels professionals sanitaris fa que, quan es posen malalts, moltes vegades tendeixin a automedicar-se i a deixar-se aconsellar pels seus companys. Això va fer l'Eulàlia, fins que va dir prou. "Va arribar un moment que vaig dir: vull que algú em cuidi, vull deixar de pensar i posar-me en mans d'un especialista", explica. Segons ella, quan els sanitaris emmalalteixen la situació és "especial i cruel", perquè se saben la teoria i poden preveure els diferents estadis pels quals passaran. "Hem vist pacients que han estat igual que nosaltres i que alguns han empitjorat, han hagut d'anar a l'UCI i, fins i tot, han mort. Tots aquests pensaments els vols treure del cap, perquè et provoquen angoixa. Penses: jo vull ser un pacient, no un pacient metge". De fet, quan estaven ingressats a l'hospital, ella i el seu marit van dir a la pneumòloga que no volien saber detalls tècnics sobre com estaven d'analítiques, per exemple, sinó que simplement volien saber si anaven a millor o a pitjor.

En la mateixa línia, la Yolanda explica que ella sabia on tenia els límits i es controlava a si mateixa. "Et controles perquè tens coneixement dels criteris de la possible progressió. Parlant amb companys que també han estat malalts, ens explicàvem que comptàvem els dies al calendari. Sabiem que a partir del dia 8 o 9 de febre, a vegades, és quan la malaltia pot començar a complicar-se. Això era molt angoixant, perquè estaves controlant-te contínuament". A més, trobar-se en aquesta situació permet posar-te a la pell dels pacients. "Em vaig trobar en la mateixa situació que molts pacients, que es trobaven malament i no obtenien resposta del 061 ni dels ambulatoris perquè estava tot col·lapsat", explica. És ara, després d'haver passat la malaltia, quan és més conscient de tot el que ha viscut. "Vaig passar molta por i me n'he adonat després. En aquell moment, em trobava tan malament que no podia ni pensar", expressa.

Cuidar-se per poder cuidar

Davant l'estrès generat per la pandèmia i l'experiència de molts professionals sanitaris que han patit la malaltia, durant aquests darrers mesos s'ha potenciat l'atenció psicològica als sanitaris. En molts hospitals s'han fet teràpies individuals i col·lectives per expressar dubtes, angoixes, pors i frustracions. També entitats com la Fundació Galatea, pertanyent al Col·legi de Metges de Barcelona (COMB), van posar

“Va venir tot de cop”

Aquesta és la història d'una família en què tres dels seus membres treballen a l'Hospital de Bellvitge. Pare, mare i filla. Els tres es van contagiar. El seu testimoni explica l'esperit de superació dels sanitaris

Ana Basanta

El malson de la família de l'Ana Sánchez i l'Alex Granados va començar un divendres 13. L'Ana, auxiliar de clínica, treballa a l'Hospital de Bellvitge des de fa més de 22 anys, igual que el seu marit, que està a l'àrea de manteniment. El 13 de març van trucar a l'Ana perquè no hi havia prou personal i va anar al seu lloc de feina. Quan va sortir, no es trobava del tot bé, però va fer el torn que li corresponia dissabte, diumenge i dilluns. En acabar, i en veure que no millorava, li van fer la prova PCR. El 18 de març li van donar el resultat: positiu. "Tenia mal de cap, febre, fred... He passat per tots els símptomes: pèrdua d'olfacte, de gust i de cabell, i molt cansament, que encara en tinc, em canso més que abans de la COVID-19", explica.

El seu marit i la filla gran, l'Alba, de 20 anys, que és zeladora al mateix hospital, es van fer la PCR i el 21 de març els van confirmar que tenien coronavirus. També va caure la filla mitjana, Sandra, que llavors tenia 16 anys, mentre que el Pol, de 10, no va presentar cap símptoma. L'Ana, l'Alex i l'Alba coincideixen que l'aïllament a casa, a Gavà, va ser un caos, ja que és més aviat petita i només hi ha un lavabo. A això es van ajuntar tres ingressos hospitalaris per COVID-19: el 25 de març, el pare de l'Alex a l'Hospital Sant Llorenç de Viladecans; el 26, l'Alex, amb moltes dificultats per respirar, a Bellvitge, i el 27, la mare de l'Ana també a Bellvitge. "Van ser tres dies horribles", resumeix l'Ana.

"Va venir tot de cop", afegeix l'Alba, per a qui la pitjor nit de totes va ser la del 28 de març. Al debilitament provocat per la malaltia i l'enrenou familiar amb pare i avis ingressats, va veure com la seva mare vomitava sang i tenia una forta migranya. L'Ana va accedir a contractar a anar al Sant Llorenç de Viladecans a què la punxessin per estabilitzar-la, amb el compromís de tornar amb els seus fills la mateixa nit. "El panorama era que jo estava sola, amb els meus dos germans petits, i em trobava bastant malament", recorda l'Alba. En subministrar-li les medicines, l'Ana va agafar un taxi i va tornar a Gavà.

Mentrestant, l'Alex havia estat traslladat a semicrítics i, posteriorment, a la REA, un servei de reanimació en què va haver d'estar intubat tres setmanes. Hores després, moria el seu pare. Era l'1 d'abril, però ell no ho va saber fins que li van donar l'alta el 6 de maig. L'Ana i l'Alba feien tornos per estar pendents del telèfon, ja que cada dia trucava el metge de l'hospital per explicar com evolucionava l'Alex, però no hi havia una hora fixa, i a casa van perdre el control horari. "No sabíem en quin dia vivíem", diuen. Recorden agraïdes que els companys de feina els explicaven l'evolució de l'Alex o ensenyaven, per videoconferència, l'habitació, perquè ell no era conscient.

Després d'un mes de baixa, l'Alba es va reincorporar a la feina, i va tenir l'opció d'anar a l'àrea on encara hi havia el seu pare, que continuava a la REA però ja desintubat. L'Alex ja pot fer passejades curtes, condueix i està força recuperat. "Soc de la primera onada. No se sabia totes les conseqüències que portaria el virus. El metge em va dir que tindria seqüeles entre sis mesos i un any, i ja farà sis mesos. Vaig sortir amb problemes de tensió, de sucre, de cor..." Els mesos d'estiu, l'Alba, que té contracte de suplència a Bellvitge, ha estat en la zona COVID-19 de l'hospital, coincidint amb els rebrotos a diferents barris de l'Hospitalet de Llobregat. "On està l'Ana sí que és de risc", diu l'Alex, "perquè potser ve en l'ambulància algú que ha caigut i té un problema al genoll, i potser aquesta persona és positiva i no ho sap"

"Em diuen - explica l'Alex - que he tingut molta sort, però la sort m'ha de somriure dues vegades? Els anticossos duren uns mesos i, com diu l'Alba, hi ha gent que ha tornat a caure". L'Alba assenteix: "Jo els preguntava 'i com és que tornes a estar aquí? No se suposa que hi ha anticossos durant cert temps?' i em deien 'sí, però vaig ser dels primers'. I potser acaben ingressats a l'UCI. I jo penso: 'I si ho torno a agafar, què?'. Jo he vist molts pacients, però no són el meu pare" ●

en marxa teràpies telemàtiques per atendre els professionals que necessitaven suport psicològic davant el patiment i l'impacte emocional causat per la crisi del coronavirus.

"Inicialment anava dirigit a professionals sanitaris, però també vam ampliar el servei als professionals dels serveis socials, com ara educadors, professionals de la geriatría i administratius que han atès pacients amb COVID-19", explica el director de la fundació, Antoni Calvo. Es tracta de sessions per videoconferència d'uns trenta minuts amb l'objectiu de "canalitzar i validar tot el patiment i les experiències viscudes i activar els recursos propis per poder afrontar situacions difícils".

Segons explica Calvo, els professionals han mostrat bàsicament tres pors: la por de no disposar dels recursos necessaris per atendre correctament als pacients, la por de contagiar-se i deixar la resta de l'equip a l'estacada i la por de contagiar-se i poder contagiar la família. "Aquestes tres pors s'han traduït en quadres d'estrès, d'angoixa, i en la dificultat de gestionar les incerteses i els nombrosos interrogants que encara imperen sobre la malaltia", assenyala Calvo.

L'arribada de la pandèmia va intensificar el ritme frenètic dels hospitals i dels centres mèdics, però la saturació i l'estrès del personal sanitari per la sobrecàrrega de feina ve de lluny. "Som dins un sistema sanitari molt estressant i amb molta precarietat laboral, especialment dins el personal d'infermeria. El sistema se n'ha sortit d'aquesta crisi perquè el personal ho ha donat tot i hem tret el millor de nosaltres", reivindica la Yolanda. La crisi, doncs, ha posat de manifest les debilitats del sistema. "Es necessiten recursos i hi ha d'haver els mitjans de protecció necessaris en cada moment. Caldrà veure si ara aquestes mancances es corregeixen i s'inverteix més perquè el sistema surti reforçat", assenyala la Dolores.

Els professionals també es queixen del mal ús que fa la ciutadania del sistema de sanitat pública. "Tenim una institució que tracta les persones com si fossin un client. La gent s'hi ha mal acostumat i va a urgències per qualsevol cosa. És un tracte clientelar absurd: la sanitat és per a tots i l'hem de gestionar bé", reivindica l'Eulàlia. Segons ella, els aplaudiments de la població no serveixen de gaire si això no canvia.

Malgrat la duresa de l'experiència viscuda, si una cosa positiva es pot extreure de la crisi ha estat el sentiment col·lectiu d'unió entre els professionals sanitaris. "A la unitat UCI on treballava hi havia professionals d'especialitats molt diverses. Algunes que no havien vist una persona intubada en la seva vida, però que tenien moltíssimes ganes d'aprendre. Metges, infermers, auxiliars, zeladors..., tots ens hem unit molt", destaca en Guillermo. Comenta que en un moment tan crític es necessita tenir algú al costat, algú a qui, fins i tot al més desconegut, explicaries les teves intimitats més grans. "El company que tens a la trinxera és l'únic que tens. Jo he plorat amb gent que ni coneixia. L'experiència radical que hem viscut ha creat un vincle molt fort entre nosaltres. Això és el millor que me n'emporto, perquè viure això sense els meus companys hauria estat horrible", conclou ●

“Estem esgotats”

Des de l'Hospital Arnau de Vilanova de Lleida, els professionals es mostren angoixats davant el nou brot de coronavirus, malgrat que, de moment, la pressió assistencial encara no és intensa. Expliquen sentir-se cansats i frustrats davant la «manca de prevenció de les administracions»

Èlia Pons

Publicat el 09/07/2020

Professionals de l'Hospital Arnau de Vilanova controlant els monitors dels pacients de les UCI en els moments més durs de la pandèmia | Hospital Arnau de Vilanova

Totes les hipòtesis apuntaven que l'estiu i la calor suposarien una treva en el nombre de contagis per coronavirus. La fi de l'estat d'alarma i el conseqüent augment de la mobilitat, però, han comportat diversos focus de contagis a tot l'Estat espanyol. Un dels focus més preocupants és a la comarca del Segrià.

Els treballadors de l'Hospital Arnau de Vilanova, el més important de la comarca, es mostren preocupats pel nou rebrot del virus, que no preveien que arribés abans del setembre. "Fa poc més de dues setmanes ja estàvem a punt de buidar l'UCI i estàvem tots molt eufòrics. Però quan quedaven dos pacients en van tornar a arribar més, i això ens va xafar molt", explica Mireia Martínez, infermera d'UCI de l'Hospital Arnau de Vilanova. Actualment, hi ha 42 pacients ingressats amb coronavirus a l'hospital, 5 dels quals estan a la unitat de cures intensives. De moment, la pressió assistencial no és intensa, però això no tranquil·litza els treballadors. "De por sempre en tenim. Estem a l'expectativa del que pugui passar. El que vam viure el mes de març i abril va ser molt bèstia, i no sé si podríem tornar a passar per això", assenyala Martínez. Malgrat la por, reconeix que, ara per ara, la major part dels casos són lleus i s'han donat sobretot en població jove i sana.

Els professionals arrosseguen mesos de treball intens assistint els malalts de coronavirus i encara no han tingut una treva. "Estem esgotats i molt preocupats. Tots esperàvem amb ànsia poder començar les vacances d'estiu i desconnectar, perquè no ho hem arribat a fer. Però ara no sabem amb seguretat ni si les podrem fer quan tocava", explica Martínez. Des de l'hospital s'ha assegurat als treballadors que les vacances les faran quan estaven estipulades i que la plantilla estarà coberta. "Sí que és cert que contractaran personal d'altres comarques, però també perquè està havent-hi un repunt de casos de coronavirus a altres regions sanitàries i no tenim gaire clar si realment això es podrà fer", assenyala Melba Sofia Concha, tècnica en cures auxiliars de l'Hospital Arnau de Vilanova i presidenta de la junta de personal.

Respecte a l'actual manca de personal i la recerca de nous treballadors, José Ángel Montañés, metge d'urgències de l'Hospital Arnau de Vilanova i delegat del sindicat Metges de Catalunya, assenyala que serà molt complicat trobar personal disponible per als mesos d'estiu. "Necessitarem personal d'urgències, de medicina interna i intensivista, que són unitats assistencials que no són fàcils de cobrir, perquè requereixen gent amb experiència i alta especialització".

Segons assenyala la representant de la junta de personal de l'hospital, Melba Sofia Concha, la falta de personal és un problema que fa temps que s'arrossega a la regió de Lleida i al mateix hospital. "Estem molt infradotats de personal. I ara, amb la pandèmia, ho hem notat encara més. Durant anys no s'ha cuidat el personal i molts professionals han marxat a treballar a altres llocs. Ara en patim les conseqüències", assenyala. De fet, segons un informe publicat pel Consejo General de Colegios Oficiales de Médicos (CGCOM), Lleida és la província espanyola on hi ha més mobilitat de metges, que marxen a altres territoris on tenen millors condicions salarials i laborals.

La tècnica en cures auxiliars també assenyala la manca d'espais que té l'hospital, cosa que, segons explica, s'ha fet més evident amb la pandèmia. "Hi havia un projecte d'ampliar les instal·lacions de l'hospital, però amb la pandèmia s'ha aturat tot i no sabem quan es podrà reprendre", explica.

El personal sanitari entrevistat denuncia que la situació actual es podria haver evitat si hi hagués hagut un control adequat dels focus de contagi. "No hi ha prou estructures per fer aquest control. Les mesures de confinament han arribat tard i malament", denuncia Montañés. Segons explica, el sistema de vigilància epidemiològica del Segrià està sobrepasat i no té prou personal per dur a terme un bon seguiment i control d'aquests focus. "Quan els casos són pocs, això ho pot fer la primària, però també està saturada i també té una manca de personal important, i més encara en període de vacances", assenyala.

Montañés és del parer que s'hauria de confinar la població del Segrià i d'altres territoris del voltant de manera més estricta a casa. "Entenc que socialment i econòmicament és una situació molt difícil, però des del punt de vista sanitari seria la millor solució per evitar la propagació del virus", apunta el metge d'urgències. Al seu parer, i vist amb la perspectiva d'ara, es va intentar recuperar massa aviat l'assistència sanitària ordinària. "Es va anar massa ràpid per treure feina pendent i no allargar llistes d'espera, preveient que els brots vindrien més tard", indica.

Els sanitaris, més preparats que abans

La sensació entre el personal sanitari de l'hospital és que ara se senten més preparats per afrontar la crisi, ja que la situació viscuda durant el pic de la pandèmia els ha dut experiència i agilitat en la gestió dels pacients. "Ara els malalts els tenim més controlats, sabem com tractar-los, tenim els protocols molt més clars i, fins i tot, ens vestim més ràpid", explica Martínez. Aquesta infermera de l'UCI explica que la incertesa de l'inici de la pandèmia i la gran càrrega assistencial era molt angoixant. "Ens entrava un pacient cada dues hores. Vam arribar a doblar els llits d'UCI que tenim inicialment, que n'eren 22, habilitant l'UCI coronària i quiròfans", assenyala.

En la mateixa línia, Montañés explica que l'hospital està preparat i ha activat els plans de contingència necessaris. "Això ho hem fet abans que la situació explotés mediàticament. Dies abans, veient el brot de la franja d'Aragó, ens vam posar alerta i vam començar a deixar una planta buida perquè prevèiem que hi hauria un augment de casos", explica. A més, els professionals remarquen que actualment disposen d'una bona reserva de material de protecció, per la qual cosa això no hauria de ser un problema, tal com va passar en el moment àlgid de la pandèmia.

Encara que la situació estigui força controlada, els sanitaris remarquen la necessitat de conscienciació de la ciutadania a l'hora de complir les normes de seguretat estipulades, com l'obligatorietat de dur la mascareta, complir la distància física de seguretat i el rentat de mans •

ENTREVISTA

Aroa López recorda que “vam fer equip, ens vam ajuntar tots i vam tirar la situació endavant de la millor manera que vam poder”
| Pol Rius

“El que hem viscut ha estat una experiència duríssima que ens marcarà de per vida”

AROA LÓPEZ

Infermera de l'Hospital Vall d'Hebron que va donar veu als sanitaris en l'Homenatge d'Estat a les víctimes de la COVID-19, destaca que el més dur de la pandèmia era la incertesa de la situació i que els pacients marxessin sols

Èlia Pons

Publicat el 10/08/2020

“Ens hem hagut de tragar moltes llàgrimes quan algú ens deia que no el deixéssim morir sol”. Així expressava Aroa López, infermera supervisora del Servei d'Urgències de l'Hospital Vall d'Hebron, un dels moments més durs de la pandèmia. López va ser la persona encarregada de fer el discurs en representació de tots els professionals sanitaris espanyols durant l'Homenatge d'Estat a les víctimes de la COVID-19 del passat 16 de juliol. Un discurs altament emotiu en el qual va voler expressar els sentiments i les emocions dels professionals sanitaris durant la crisi sanitària. Parlem amb ella sobre com s'ha viscut la pandèmia del coronavirus a l'hospital més gran de Catalunya i de com marcarà aquest episodi en les vides dels professionals sanitaris.

Va fer un discurs en representació de tots els sanitaris durant l'acte d'Homenatge a les víctimes de la covid-19? Què va significar per vostè?

Va significar un honor i una responsabilitat, perquè anava en representació de tots els professionals sanitaris de tota Espanya i havia de sortir bé.

El Vall d'Hebron és l'hospital més gran de Catalunya. Com va ser la transformació d'un hospital d'alt nivell d'aquestes característiques?

Va ser una reconversió i remodelació ràpida i segura. Tot l'Hospital es va transformar sencer, des de les plantes d'hospitalització fins a les UCIs. Els professionals no ens ho imaginàvem que seria així, però de mica en mica es va anar transformant tot i es va anar convertint tot sencer en un hospital de covid. Impacta molt.

Com va viure l'inici de la pandèmia? Era un virus nou, no en sabíem res.

Des del servei de malalties infeccioses es van establir circuits diferenciats en col·laboració amb hospitalització i UCI per tal de donar una atenció de qualitat i segura als pacients. Sobre la marxa es van anar readaptant, perquè hi havia situacions que requerien una modificació al moment d'aquest circuit i aquests protocols. Hi havia molta incertesa. Treballàvem sobre la marxa cada dia, adaptant-nos a la situació.

Que és el que els hi feia més por?

La incertesa de no saber exactament la dimensió que tindria la pandèmia. I que els professionals estiguessin en les millors condicions possibles per atendre als pacients. Van donar el millor de si mateixos, es van esforçar molt i van estar al peu del canó. Penso que és important donar suport a aquests professionals que eren, al cap i a la fi, els que estaven donant l'atenció directa als pacients.

Una de les frases més conegudes de la seva intervenció és aquella que us heu hagut de tragar les llàgrimes en moltes ocasions. Què és el que ha sigut el més dur?

Quan et venia la gent gran, que havia vist les notícies i l'evolució que estava tenint la pandèmia. No podien estar acompanyats dels seus familiars per riscos epidemiològics, estaven sols i els únics que tenien a prop eren els professionals sanitaris. Era dur veure la por que tenien a morir. A morir sols.

Els professionals van actuar gairebé com a familiars d'aquests pacients.

Exacte. Quan hi ha un final de vida nosaltres acompanyem a la família i al pacient, però en aquest cas estàvem plenament integrats en el procés, érem els seus acompanyants directes. I clar, es viu d'una altra manera. Quan estàs amb el pacient, però hi ha la seva família, tu estàs al seu costat, però respectes la intimitat d'aquest comiat. Allà estaven sols. Només amb nosaltres.

Nosaltres marxàvem de l'Hospital carregats amb totes les emocions viscudes. Que una persona et digui que no vol morir sola et toca molt.

“Nosaltres marxàvem de l'Hospital carregats amb totes les emocions viscudes. Que una persona et digui que no vol morir sola et toca molt”

La ciutadania ha considerat als sanitaris com a autèntics herois. Que en pensa d'això?

Realment nosaltres vam fer un sobreesforç, és cert. Tots els professionals sanitaris i no sanitaris que treballàvem a l'Hospital i als altres centres hospitalaris, residències i atenció primària vam fer un sobreesforç per poder atendre a tots els malalts que arribaven. Però no som herois. És la tasca que hem fet sempre, el que passa és que s'ha magnificat per la situació de la pandèmia. Som persones. Al cap i a la fi, és el que vaig dir en el discurs que vaig fer. Nosaltres marxàvem de l'Hospital carregats amb totes les emocions viscudes i arribàvem a casa amb les nostres famílies, amb el risc de contagi que podíem tenir. Que una persona et digui que no vol morir sola, per molt professional que siguis, vivint la situació que estaves vivint, et toca. Et toca molt.

En aquest sentit, com ha afectat emocionalment als professionals sanitaris la pandèmia?

Hi ha professionals que estan molt tocats, perquè tenen por que hi hagi un segon pic de la pandèmia i tenen por a no estar preparats. En aquell moment es va donar tot i la gent no es va plantejar res, era donar una atenció de qualitat i segura i estar al peu del canó. Ara, amb el temps, la gent té por que torni a passar i reviu aqüesta situació. De fet, ara, hem tornat a tenir un increment de pacients, perquè en teníem zero, i ara que està sortint algun positiu, la gent comença a reviuir el que es va viure al març i a abril, i té por.

A vegades la baixada emocional ve després.

Exacte. És el que va passar. Els professionals van donar el millor de si mateixos per donar l'atenció als pacients de coronavirus. Quan la corba va començar a baixar és quan comences a prendre consciència de tota la situació que has viscut i de tot el que has donat.

En la seva intervenció demanava que es vetllés per la salut dels professionals. Creu que no se'ls ha cuidat prou durant la pandèmia i durant els darrers anys?

Jo crec que els sanitaris han d'estar ben cuidats, perquè la salut és primordial i és la base de l'estat del benestar. Podríem estar més ben cuidats, sí.

Durant la pandèmia han sorgit moltes veus que es queixaven de la falta de material. A més, Espanya és un dels països amb més contagis entre el personal sanitari. Creu que el que ha passat servirà perquè hi hagi un replantejament en el sistema i s'inverteixi més en sanitat pública?

Nosaltres no vam tenir falta d'EPIs, però som conscients que hi ha moltes coses que es podrien haver fet millor i que s'haurien de millorar de cara a una nova onada del virus. Perquè la sanitat pública és la base i se l'ha de cuidar. Ara, per això, crec que estem més preparats, tenim l'experiència, el coneixement, els circuits establerts, els dispositius muntats... i estem en alerta del que pugui passar. Que esperem que no arribi.

“Vam fer equip, ens vam ajuntar tots i vam tirar la situació endavant de la millor manera que vam poder, adaptant-nos al dia a dia, treballant amb la incertesa, tragant-nos les pors i les nostres llàgrimes”

Creu que és una experiència que marcarà als professionals?

Sí, i tant. Ha estat una experiència molt dura. Als centres hospitalaris, i suposo que a les residències i centres d'atenció primària ha passat el mateix, ha estat una experiència que ens marcarà de per vida. No saps si això acabarà, com, quan acabarà, l'evolució que tindrà... el pacient que teníem abans no és el mateix que el pacient de covid-19 que tenim ara. Abans afectava moltíssim a la gent gran i tenia una evolució en pacient crític en moltes ocasions súper ràpida. Ara és gent més jove i l'evolució és més lleu.

Vam fer equip, ens vam ajuntar tots i vam tirar la situació endavant de la millor manera que vam poder, adaptant-nos al dia a dia, treballant amb la incertesa, tragant-nos les pors i les nostres llàgrimes

Quins creu que són els aprenentatges que es poden extraure de la crisi? Se'n pot extraure alguna cosa positiva de tot això?

Aquesta crisi ens ha unit a tots els professionals, ens vam bolcar tots, de l'especialitat que fos. Vam fer equip, ens vam ajuntar tots i vam tirar la situació endavant de la millor manera que vam poder, adaptant-nos dia a dia, treballant amb la incertesa, tragant-nos les pors i les nostres llàgrimes moltes vegades, perquè el principal era l'atenció al pacient. Això és el positiu que es pot extreure de la pandèmia. Tot el treball que es va fer d'equip, tota la readaptació súper ràpida que es va fer.

Moltes vegades el paper de la infermeria passa desapercbut. Creu que la pandèmia ha fet que s'hagi revaloritzat la tasca de les infermeres?

Sí, i tant. Tothom qui ha tingut una infermera a prop, perquè estàvem les 24 hores al costat dels pacients els set dies a la setmana, sap el que fa una infermera. Sap del valor de la nostra professió. I amb la pandèmia s'ha vist encara més la tasca de cura que fem, que moltes vegades és invisible.

Aquestes darreres setmanes han augmentat els casos de COVID-19. Quina és la situació a l'Hospital Vall d'Hebron?

Aroa López,
infermera
supervisora del
Servei d'Urgències
de l'Hospital Vall
d'Hebron | Pol Rius

Ara mateix, veníem d'unes setmanes que teníem zero casos positius, ara tenim algun positiu. La situació no és ni de bon tros com la que teníem en el pic de la pandèmia i en ascens de la corba al març i abril, però l'evolució és més lleu, el pacient no es posa tan crític. Estem una mica en sobrealerta.

Amb relació a aquests rebrots, creu que la gent en general ha sigut suficientment responsable?

Veníem d'un confinament. La gent estava tocada i el confinament ha sigut molt dur per tots, per la gent que té criatures, que ha hagut d'estar tancada a casa, per la gent gran que ha estat sola... tots tenim ganes de sortir de casa, i més ara que és estiu. Potser ens hem relaxat una mica i més amb les vacances i amb la mobilitat que això genera. No obstant això, jo crec que, en general, hem estat responsables, però només que hi hagi un petit col·lectiu que no respecte a les normes de seguretat pot contagiar a la resta.

Arran de la seva projecció pública, s'ha conegut que va passar una dura grip A el 2016. Com ho va viure?

Aquell any va ser molt violenta i es va centrar en la gent jove que no tenia patologies de base ni una cronicitat o era pluripatològica. Va haver-hi molta gent jove ingressada a l'UCI perquè feia una insuficiència respiratòria fulminant i havia d'estar intubada a l'UCI. Va ser molt dur. En ser pacient, passes de la posició vertical a l'horitzontal, valors molt la feina dels teus companys. De fet, jo estic aquí per la feina que van fer tots ells •

Gràcies!

Aquesta revista vol ser un testimoni i un acte d'homenatge a la vostra capacitat de curar i de cuidar. De salvar vides, o d'acompanyar-les fins al final quan la medicina ja no hi pot fer res més.

Quan va esclatar l'emergència més greu de les nostres vides, heu donat un exemple de coratge i eficiència que no oblidarem mai. Gràcies!

ISSN 2696-5550

9

772696 555003

Troba el teu exemplar a les botigues Abacus

